

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомир П. Ненадовићъ.

Издази свакогъ Чес-
твртка.

Београдъ 23. Фебруара.

Цѣна в години 8, по-
год. 4, а на три мес. 2 цв.

ГДИ Е НАЙБОЛЪ. *)

Ветаръ вее, и снегъ сее,
Мене покривъ ништ' негрев.
Мати е ћерку питала:
„Бы л' кодъ мене спавала!“

„Нећу нећу, мила мати,
Кодъ тебе е ружно спати;
Кратакъ покривъ дуга ноћъ
Зима ми е по свуноћъ.“

Ветаръ вее и снегъ сее
Покривачъ ме ништ' негрев.
Мати е ћерку питала:
„Бы л' кодъ оца спавала!“

„Нећу нећу, мила мати,
Кодъ оца е ружно спати,
Кратакъ покривъ дуга ноћъ,
Зима ми е по свуноћъ.“

Ветаръ вее, и снегъ сее,
Аљина ме ништ' негрев.
Мати е ћерку питала:
„Бы л' кодъ сестре спавала?“

„Нећу нећу мила мати
Кодъ сестре ми ружно спати,
Кратакъ покривъ дуга ноћъ,
Зима ми е по свуноћъ!“

Ветаръ вее, и снегъ сее,
Мене покривъ ништ' негрев.
Мати е ћерку питала
„Бы л' кодъ брата спавала!“

„Нећу нећу, мила мати
Кодъ брата ми тежко спати.

Кратакъ покривъ дуга ноћъ,
Я ти зебемъ по свуноћъ.“

Ветаръ вее, и снегъ сее,
Мене покривъ ништ' негрев.
Мати е ћерку питала:
„Бы л' кодъ драгогъ спавала?“

„О — то само мила мати —
Кодъ драгогъ е сладко спати!
Дуг' е покривъ кратка ноћъ
Мани топло по свуноћъ.“

ПУТОВАНЪ ПО ПРАЙЗКОМЪ ПРИМОРЮ, И ПО ОСТРОВУ РИГЕНУ.

(Продужение првогъ писма.)

Кадъ се пробудимъ и устанемъ съ мое меке постелъ, было се већъ почело разсвятати. Нигда се ни самъ већма радовао да сване, него тогъ дана, едва самъ чекао да могу изкорачити изъ подъ овогъ крова. — И свуда кудъ самъ до садъ путовао желю бы јоштъ еданъ путъ баремъ, у животу проћи и све јоштъ еданъ путъ видити, али одъ Штетина до Грайфсвалда овимъ путемъ, да триста година узживимъ не бы ме срце повукло.

И Шлама е већъ био пре мене устао, и седио е съ еднимъ старымъ Штудентомъ, кои е мало пре тогъ савъ мокаръ и окисао стиг'о и препирали су се кое већи поета био Шилеръ или Гете, и размышлявали су да ли е храбрость добродѣтель. То препиранъ и то размышляванъ, немогу ти саобштити, ерѣ онда бы се морао упустити и у нѣгова преповеданя о нѣговомъ путовању, кои е се фалио измеђ' осталогъ да е био и у Египту, и да е видю Мемедалию, и да е био дописатель выше Немачки Новина. Томе свему могао самъ баръ у пола веровати, ерѣ ово е еданъ одъ оны людѣй, кои читавъ свой животъ готово, проведу у штудент-

*) Ово е народна песма, преведена изъ Словянскогъ языка, изъ Сборке Г. Ст. Врза. О подобію и угледаню на србске нар. песме, и како они певаю кралѣвица Марка, говориемо други путъ.

www.unilib.rs

что има првену яву, или едну литру злата на ра-
 мене, мисли да е нешто више него едан обичанъ
 човекъ, а ко има оруденъ — о томе небу ти ни го-
 ворити. Бгато ономъ воинику, — и онога воиника
 и офицѣра треба почитовати, кои каѣ погледъ на
 свою униформу помисли: "то ти е твоє отечество
 дао, да за нѣга живиши и умрешъ." Каѣ по-
 гледъ на свою саблю помисли: "ты ти е саблю
 твоє отечество припасало, да га бранишъ." Тако-
 ве воинике треба почитовати, и каѣ су први у
 опасности, нека су први и каѣ нема опасности.
 Съ таквима мислима воиникъ бити, то е свето-
 званіе таквима мислима униформа е найлепше од-
 личіе, таквотъ воиника братоу трогати кои си-
 гурани отъ неприязна труге, таквотъ воиника бра-
 тосила опрачъ, и разо му пружа свой наислабѣи за-
 логай. — И она е државна наисеребѣна ти е вой-
 ска съ народомъ у завади, ти краѣ осаняюци се
 на нивае батонета, необзире се на волю народа,
 ти краѣ съ правителствомъ и войскомъ дѣре на
 едну, а народъ на дргу страну. То ти е коѣ прай-
 скоѣ краѣ, народъ отъ устари, а онъ му да е са-
 мо прана обрѣцанъ, народъ ниште скупштину, а онъ
 му дае проект екупштинѣ, и опетъ сама обрѣца-
 на, и то е узоръ што се прайски краѣ бон бунѣ,
 и што се свайи частъ наѣ страшномъ суду. Онай
 е владателъ наисигурни на своемъ престолу, кои
 сматра да то све заедно сачинява ту речъ народъ.
 У кой е државя измежу владателъ, войске пра-
 вительства и народа самота, та е државна средѣна, и у
 се, и спрамъ наивеће силе яка. А ти краѣ и пра-
 вительство нису чисте савести, и еднано отъ не-
 четъ стрене, ту нема напредѣка, такони краѣ, и та-
 ково правителство, ништа дргу не даѣ, него како
 че народу оупоръ дати, и она сретва, и оно вре-
 ме, што бы употребили на добро народа, употре-
 бавяно на оужданъ самъ себе. Но шта намъ е ста-
 ло за ову Нѣмцатию! — Они се неће никаѣ сло-
 жити. Еръ ни тридесетъ владателъ, вуче на три-
 десетъ страна, и свакій има свое особите интере-
 се кои су обштой цѣли Германіе противни. Франк-
 фуртска скупштина, то е она шарена лажка, съ ко-
 юмъ владателъи нѣвои, замазую очи целомъ наро-
 ду. — Но, као што Турци море Бота: "небѣдни
 Боже седамъ вланикѣ краѣва," тако нека Славени
 море Бота да небѣдни Германію.

Но ты ѣнѣ рѣни: знамъ я то и безъ тебе,
 него ми кажи шта бы даѣ са онымъ Штудентомъ
 и каѣ ѣнѣ вещь еданути изъ те мена!
 — Право имашъ, и мени се вещь доедано о той
 менаци еднано писати, зато претри се юшъ ма-
 ло, саѣ ѣмо се за навѣкъ съ нѣоме опростити.
 Онога старотъ Штудента изостава ти са свѣмъ,
 еръ каѣ бы и о нѣму юшъ штогоѣ придоѣло,
 онда бы изгубило са свѣмъ наѣжму, да бу ово пи-
 смо сръпшити — о нѣму бу ти приповѣдати каѣ до-

кромъ животу, и съ универзитета на универзитетъ
 сваке се годинѣ прѣмештаю, а по ти кою пѣлу
 да су добро разположени, сватда су заговорили и
 весели, свѣтъ нѣи држи за сръпно но и они читавъ
 свѣтъ држе за сръпно и комендию, нѣово вѣчно
 готово званіе зове се: путроѣи Штудентъ. Они
 знаю прѣповѣдати о обичаима своно народа, о но-
 шивама, и о лепшима прѣдѣлѣма, но найдуже остае
 имъ у памети ти су какво пиво пили, и ти су се
 каѣ съ вандровѣма или съ поциѣтомъ тукли. О-
 ны обично у томили као жарави пугуно, и чуѣо
 ми е да е се овай морао осамити, они се често е-
 данъ съ дрглимъ съ маѣвима тукли, и тако рѣдо-
 ѣнѣтъ кога наѣи кои нема мазицу прѣко чеда или
 прѣко образа, но ты познаешъ нѣи. По нѣовой
 пошви, и по нѣовой безбрижкомъ хоѣу, и у об-
 ште по нѣовой спознливости може человекъ чини-
 ти заключеніа на унѣрашность, но такова заклю-
 ченіа често су неистина, еръ человекъ често наѣ-
 поѣ овомъ штудентскомъ лакомысленомъ нош-
 вомъ, зрѣе и постоянное мисли о свакотъ прѣѣме-
 ту, — алына лаже, еръ она покрива срѣе человекѣ.
 Мы се тужимо на нашъ векъ да у нѣму алына
 ствара человекъ, и да человекъ мѣна свой мислѣни и
 свою унѣрашность, по спознливѣтъ своемъ крою,
 обстоителствима или занатю, мы се тужимо на нашъ
 векъ а такви су сви векови были, време остае ед-
 но исто, и вѣдѣ годинѣ противу, а оно е вавекъ ед-
 исто, люди се мѣняю, на какю да се време мѣна.
 Шекспиръ е у своемъ уѣбу казано: "Оуѣло намъ прѣд-
 вавѣщѣе человекъ" — тако е, прѣбали пакъ тако да
 будѣ или не, то я незнамъ, али само знамъ да та-
 ко была у свѣту, и каѣ се два непозната человекѣ
 први путъ састану, онда алыне нѣине найпре едѣна
 съ дргломъ говорѣ, па онда они. Нико ніе избли-
 же познавао человекъ, и све нѣлове слабости и вр-
 лине, све нѣлове страсти и суетѣ, као Шекспиръ,
 и море е истине у свое време казано, кое ѣе оста-
 ти кроѣтъ све векове истине. Но и коѣ насъ има
 едѣна народѣна пошвоица, коя е смисла поменутоѣ
 Шекспировотъ изреченіа, и коя опоминѣ человекѣ
 да найпре суди свакора по оуѣбу, па онда текъ да
 се зна съ нѣмъ владати, а та пошвоица вѣни:
 "погледай му на оубу, па га пусти у крѣу." — За-
 лудъ ма колико человекъ философъ быо, опетъ пр-
 ва нѣова прѣсудѣа о каквомъ человекъ почне отъ а-
 лына, то су прѣдѣдаслѣвѣни коима человекъ неопитѣ
 сръѣѣ, и често и прѣва. Но као што знашъ и
 алыне су каѣ прѣдѣдаслѣвѣнотъ грѣха, съ коима е
 Ботъ казано непослушность Адама, но каѣ бы хтео
 Ботъ на ново саѣ да казани люди, то мислимъ да
 бы и найвише съ тымъ казано каѣ бы имъ алы-
 не, а особито униформѣ, оуѣво, еръ униформѣ та-
 кове су алыне, помоѣу кои, люди су юшѣ юте-
 дали да сео свой карактеръ са прѣвнымъ ирннимъ
 или жутымъ закрѣпама, свѣту прѣѣ оѣи ставѣ, и
 многи прайски воиникѣ или офицѣръ болѣ того

Чемъ, ерь, онъ е живый романъ и онъ е наликъ на оне кои путую, па кадъ се врате кући преповедаю, да су были на край овогъ света, и да су на други светъ бацали каменъ. —

Чимъ се разсване, прекинемо мы разговоръ съ онымъ Ёнскимъ Штудентомъ, и почнемо се спремати за путь, међу тымъ изађе газдарица и донесе намъ пасоше, и каже намъ да іой за све дугеumo седамъ прайски сребрны гроша, и шесть фенига, и чудила е се кадъ нисмо хтели да чекамо, да намъ врати три сребрна гроша натрагъ. Мы смо се чудили той ейтиноѣи, ерь ту е све было срачунаю, и вечера и слама и спаванъ и псовка и вика.

Айдмо — спремни смо и готови смо да изађемо изъ ове тамне собице, коя е се и теби зацело досадила. Но напоследку баремъ да рекнемъ и едну лепу речъ о той газдарицы, да непомыслишь да е се са свымъ претворила у двоножно живииче. Кадъ смо пошли изпратила насъ е до врата, и молила да іой опростимо, што ніе кадра была да насъ дочека, као што е требало, Шлама іой е опростию, али я немогу іой никадъ опростити, не, сбогъ тога што самъ на слами спавао, и црнь непечень хлѣбъ ео, него што е она и нѣна меана, узрокъ овогъ дугачкогъ писма, а сигуранъ самъ да іой ни ти нећешъ опростити, ерь ће те ово писмо намучити и одкинути одъ твои наилучшій часова одмора, ерь самъ уверенъ да ћешъ га читати и читаюћи све ћешъ се надати да ћешъ баръ штогодъ наћи што бы валяло, или што бы баремъ ніоле лепо было, но я ти ево изкрено кажемъ да ћешъ се бадава мучити, шта си нашао до ове меанице то ћешъ и далъ наћи, само лепше дочеке.

(Продуженіе слѣдую.)

СВЕ Е ПРА И ПЕПЕО.

Пра и пепео, то е Алфа и Омега, почетакъ и свршетакъ човека. И человекъ, — тай пра и пепео кои има руке и ноге — мысли да нешто выше вреди него една гомилица пепела, и тай истый пра и пепео чисти пра са себе, а онъ шта е друго него пепео и пра одъ различногъ броя година, па се опеть бои оногъ элемента изъ когъ е произишао, и у кои ће се претворити.

Пра и пепео, и то оће да е безсмртно! Пра и пепео, и то оће да има некакву свою исторію! Пра и пепео и то оће да се одриче или призна Бога! И тай пра и пепео оће да има новаца! —

Да, — свагда о люди! требало бы да іюште сипате пра и пепела по глави. — Ако сте лютити, поспите се пепеломъ. Ако васъ глава боли, поспите е пепеломъ. Ако сте залюблѣни узмите свакогъ сата по едну кашнику пепела и престаю уздисаи,

ако вамъ поверительи, донесу конте поспите ій пепеломъ. Ако имате каквы мысли кое васъ на танакъ ледъ воде, брзо пепела! Ако сте пияни, пепела. Кадъ оћете да изданете вичите пра и пепео на помоћъ. Ако немате новаца а вы метите пепео у кесу.

Пепелява фарба то е свеобшта застава човечіе судбине! и она се по найболъ и найдалъ држи.

Пра и пепео! пра и пепео! све е на свету пра и пепео! — О колико морала лежи, кадъ человекъ погледа на едну гомилицу пра или пепела! — Колико суетны надежда, колико потрошени новаца, колико угашени изкрица! — Пепео, то е идолъ еднкости, онъ се непознае, или е одъ сировогъ дрвета, или е одъ поносногъ кедре, или одъ какве вробове кладе. Пепео одъ престола Луи-Филипова неразлику е се ништа одъ пепела изподъ черге. — Пепео непознае се быо онъ одъ царскогъ скиптра или одъ слѣпачке штаке.

Ко бы могао по малой гомилици Наполеоновогъ пепела познати, да е подъ нѣговымъ ногама тресласе земля.

Пепео! Пепео! Пепео! О люди! гасили вы ватру колико му драго, опеть ће све быти пепео. Ваше лепе палате бы ће пепео, — ваше круне и златне альвине, бы ће пепео. Вы сви и вашъ породъ бы ћете напоследку пепео. Зато зараніе іюштъ оканите се сваке суете и титуле и место што се зовете садъ Благородный Господинъ или Высокоблагородный Господинъ да се зовемо найболъ: пепелявый, ерь то е найсходнія титула за човека.

И овай пепелявый дописатель, о любезны пепеляви читательи, шалъ пепелявомъ учердничеству, да ове пепеляве забаве у пепелявой Шумадянки печата.

М. А. Сямилъ.

ПРАВЫЙ ЕНГЛЕЗЪ.

Еданъ нѣмаць у Лондону уће у едну кафану, и будући да е было зыма то стане поредъ оака да се огріе, поредъ нѣга седіо е еданъ енглець и удубіо се у читанъ новина, и пепео врућъ одъ нѣгове цигаре падао му е на пруслужъ, а онъ е читаво еднако. Нѣмаць како види примѣти му одма учтиво: „Господине пепео одъ цигаре пада вамъ на пруслукъ.“ Енглець га и непогледа. Кадъ опеть падне пепео енглезу у недра, немаць му опеть то исто каже, но Енглець га само погледа па продужи опеть пушећи свое читанъ. Найпосле кадъ се почне пруслукъ пушити повиче Нѣмаць: „Та за име божіе Господине изгоре вамъ пруслукъ.“ На то се Енглець продере: „Та окані те ме се већ едан-

пути, шта се васъ тиче што мой пруслукъ гори? ваше апунце гори има четвртъ сата на я ћутимъ.“
 Кадъ се сиромѣ Шваба окрене, а оно сво апунце острагу изгорело.

ЧУДНОВАТА ЗАБАВА.

У Америки Дрѣ Рихардъ Диксонъ изброяо е у Библии сва писмена и све речи и нашао е да у истой има: 31.173. стиха. 773.692. речи. И 2.556.480 писмена. — Име Ђхова повторено е 6.855 пута а саюзнај частица и повторена е 42.227 пута. Онъ се съ тымъ суопарнымъ и бесполезнымъ посломъ пуне три године забављао, и свакиј е данъ по 8. сатѣй съ тымъ брояњмъ и бележенњмъ провео. (Тай е умео свое време употребити.)

РАЗЛИКЕ НАРОДА.

Примѣтило се међу доселњницима у Америци, да Шпаньолцы најпре зидаю цркву, Енглези Госпионицу, а Французи салу за играњ.

ДОМАЉЕ НОВОСТИ.

— Гласови о театру у Шабцу, Крагуевцу и по другимъ местима у Србији, побудили су и овде млађе чиновнике, да се договараю, како би се и у Београду театоръ завести и одма играти могао, кои бы у играню участвовали има и доста, но три су највеће препреке које ће то друштво тешко надвладати, прво е што немаю новаца, друго, што на ту цѣль немаю скупљне ни крайцаре, а треће што е најглавније што немаю пара. Но кадъ бы се одъ тог' трога само макаръ едно съ пута уклонило, онда смо сигурни да ће и Београдъ у томъ огледу успоредити се са крагуевцомъ и убоъмъ. Далъ незнаду гди бы се могло играти, еръ нема нигди велике собе, и свѣ су тога мнѣнѣя да се направи за летось одъ дасака, али нема се новаца, за то бы требало баремъ 200 дуката. О овоме озбиљномъ предмету спрдаћемо други путъ пространѣ. (Еръ кодъ насъ има пословица: „новцы говоре языкъ спрда.“)

— У прошлу неделю давао е св. Князь последњи балъ одъ овы фашаньки, на кои имали су честь панчевачки и земунски Генерали позвани быти, гди су такође съ многимъ офицѣрима и присуствовали. Они су были весели, и играли су све сръбске игре, и мило намъ е было видити, да аустријски Генерали еданпутъ баръ играю онако како имъ Срби свираю. Веселѣ е траяло до 3. сата после поноћи. Томъ прилякомъ воена банда подъ упра-

вомъ Г. Шлезингера показала свою вештину съ выше нови састављени предмета.

— На место *блаженпопочившегъ* наше београдскогъ доћи ће за цело Паша нишевачки (заборавио самъ како се зове.)

— О школској комисіи явлѣно е обширно у Сръбскимъ Новинама, но овде само то имамо примѣтити, да е се Госп. Христићъ награде, кою му е комисія за израћену књигу опредѣлила, изъ благодарности спрямъ свогъ отечества које е на нѣгово изображеніе трошило одрекао, и исту, кадъ попусти. Одобрѣна на фондъ издаваня лепы књига уступіо. (О томѣ фонду говори ћемо пространѣ, еръ мы смо ради, да тай фондъ буде као што е была Матица Сръбска у Пешти, како бы помоћу тога фонда могли лепе полезне забавне књиге у пола данашнѣ цене продавати, а такође и изъ тогъ фонда и списатель награђивати. Ако публикумъ узима волю нато, мы пошто одберемо членове кои ће тымъ фондомъ управляти, позваћемо све родолюбце у помоћ.)

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Са стране нема ништа важногъ, и све стране политичне новине науњѣне су са маленкостима. Само јоштъ очекуемо шта ће бити съ грчкомъ, и то пытанѣ забавља данасъ све европскѣ кабинете а особито енглезки и руски кабинетъ, и то су по нашемъ мнѣнню цыгле две државе које данасъ у Европи могу мегданъ делити. Енглезка гледа да јој буде Грчка као и Јонски Острови, па макаръ се то свршило и са ратомъ целе Европе. И ако се почне ратъ новый, нѣгово ће бойно полѣ бити море, гди се енглезка нада побѣду добити, еръ се узда у свои 30. хиљада топова кои по мору тамо амо плоче. Лане су были ратови народа за слободу, а сада ако се почну ратови то ће бити ратови политике за интересе по едины држава. Француска неће никакву велику ролу у свету играти дотле, докле јој е Луи Бунапарта президентъ.

— Немачка скупштина премешта се изъ Франкфурта у Ерфуртъ. Но ни тамо неће ништа учинити. То е као кадъ картація промене свое место или столицу, мысли да му е то узрокъ што губи.

(— Молимо све скупителѣ одъ оны двою обявлѣны књига, да намъ до конца овогъ месеца предбройнике пошлю, еръ имена допније посланы, неће моћи бити печатана, почемъ ће се књиге съ почеткомъ Марта разашилати.)